

Sygn. akt I UK 220/10

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 października 2010 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 10 marca 2010 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 10 marca 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację J. K. od wyroku z dnia 29 czerwca 2009 r. Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 29 czerwca 2009 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Oddziału w O. z dnia 1 marca 2008 r. waloryzującej rentę rodzinną oraz z dnia 25 marca 2008 r. odmawiającej prawa do świadczenia rodzinnego po inwalidzie wojennym.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawczynie zaskarżyła go w całości, zarzucając: 1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie: a) art. 194a ust. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 19 tej ustawy; b) art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 7 pkt 1 i 2 w związku z art. 9 ustawy o

zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych; 2) mające istotny wpływ na wynik sprawy uchybienie w postaci naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 187 § 2 pkt 3, art. 227 i 228, art. 233 § 1, art. 244 § 1, art. 278 i art. 282 k.p.c.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został: 1) występowaniem istotnego zagadnienia prawnego i wynikającą z niego potrzebą wykładni art. 194a ust. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 19 tej ustawy, sprowadzających się do odpowiedzi na pytanie „czy art. 194a powołanej ustawy stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 19 tej ustawy - bo jeżeli tak, to świadczeniobiorca ma możliwość uzyskania świadczenia bez pomniejszych wskazanych w art. 19 ustawy”; 2) koniecznością utrwalenia wynikającej z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2006 r., I UK 321/05 (OSNP 2007 nr 11-12, poz. 171) zasady, że ciężar dowodu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obciąża organ rentowy, który musi bardzo dokładnie wykazać te wszystkie okoliczności podnoszone w sprawie, na których oparł odmowę przyznania świadczenia; 3) potrzebą zbadania czy w sprawie zachodzą szczególne okoliczności, które umożliwiają podniesienie na etapie postępowania kasacyjnego zarzutów dotyczących oceny materiału dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2006 r., I UK 321/05, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 171); 4) koniecznością „doprecyzowania przesłanek, w oparciu o które sąd może pominąć przedłożoną w sprawie opinię biegłych wydaną z pominięciem istotnych okoliczności wynikających z materiału dowodowego i będącą prostym powtórzeniem opinii biegłych wydanej w sprawie wcześniejszej - co może wskazywać, że skarga kasacyjna w takiej sprawie jest oczywiście uzasadniona”; 5) koniecznością „doprecyzowania zasad gromadzenia materiału dowodowego na podstawie art. 187 § 2 pkt 3 k.p.c. - czy wniosek w takiej sprawie jest wiążący dla Sądu?”; 6) potrzebą „kształtowania i wzmacniania właściwej postawy dotyczącej obronności kraju, tak aby weterani walk o niepodległość - byli i przyszli - wiedzieli, że mogą liczyć na własne Państwo w kwestii opieki nad nimi wynikającej z art. 19 Konstytucji RP i bez zbędnych utrudnień ze strony organu rentowego mogli zyskiwać status inwalidy wojennego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia (pkt 1), przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (pkt 2), wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (pkt 3) oraz wniosek o uchylenie lub zmianę orzeczenia (pkt 4). Przepis art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Spośród wskazanych przez skarżącą okoliczności mających uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jedynie wskazanie na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz wynikającą z niego potrzebę wykładni art. 194a ust. 4 pkt 2 w związku z art. 19 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm., zwanej dalej ustawą o emeryturach i rentach) odnosi się do przesłanek ustawowych.

Należy zatem przypomnieć, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów

prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC z 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP z 2004 nr 9, poz. 158 oraz z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda z 2004 7-8, poz. 51). Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów. Z kolei odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymagań, gdyż po pierwsze - formułując pytanie i nazywając je istotnym zagadnieniem prawnym skarżąca nie przedstawia jakiegokolwiek argumentacji prawnej pozwalającej na uznanie, iż wskazana przez nią wątpliwość ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i istotnie jest tego rodzaju, że wymaga zaangażowania Sądu Najwyższego i to w sytuacji, gdy Sąd drugiej instancji uznał, iż art. 19 i 194a ustawy o emeryturach i rentach w ogóle nie miały w sprawie zastosowania, a po drugie - odwołując się do przesłanki potrzeby wykładni powołanych przepisów - nie wskazuje czy ma na myśli brak ich wykładni, czy też rzeczywiście występujące w orzecznictwie sądów rozbieżności wywołane ich niejednolitą wykładnią, oraz na czym wątpliwości interpretacyjne miałyby polegać.

Odnośnie do pozostałych okoliczności to nie odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek, a Sąd Najwyższy nie jest ani zobowiązany, ani uprawniony

do domyślania się, o którą z nich skarżącej chodzi. Dotyczy to również wskazania na możliwość uznania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, gdyż jest to stwierdzenie jedynie hipotetyczne i nie zostało odniesione do któregośkolwiek z licznych przepisów powołanych w kasacyjnej podstawie naruszenia prawa procesowego. Tymczasem z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi, a więc że doszło do kwalifikowanej (widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną) obrazy wskazanych w podstawach kasacyjnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, prowadzącej w oczywisty sposób do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia.

Z powyższych względów odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.